

Коркушко Олег

к.е.н., доцент

Охотська Ангеліна

студентка

Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний
соціально-економічний коледж,
м. Кам'янець-Хмельницький

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Ще пару десятиліть тому людина, яка бажає отримувати нові знання, була змушена регулярно відвідувати заклади освіти або бібліотеки. Сьогодні для навчання потрібен лише комп'ютер з доступом до інтернету.

Які ж переваги дистанційної форми навчання? Навчаючись дистанційно, можна отримувати знання, перебуваючи в будь-якій точці земної кулі. Навчатись можна вдома або під час подорожі, в кафе або на дачі - вцілому, скрізь, де тільки є інтернет. При цьому користувач не обмежений країною або континентом. Можна здобувати освіту в будь-якому навчальному закладі світу. Така доступність - головна перевага дистанційного навчання.

Однак й не варто забувати про недоліки дистанційної освіти. На жаль, не все можна вивчити дистанційно. У деяких випадках не можна обійтись без практичних занять під керівництвом досвідченого наставника. Дистанційно можна вивчати історію чи літературу, можна стати відмінним дизайнером або програмістом. Але не можливо вивчитись на пілота або хірурга.

Можливі ситуації, коли незалежно від бажання президента країни, уряду чи керівництва закладу освіти, постає потреба у негайному переході на дистанційну форму навчання. При цьому, не усі заклади освіти були готові до такого переходу. Прикладом такої ситуації стала світова пандемія 2020 року, а саме поширення COVID-19.

У період пандемії коронавірусу свої освітні установи закрили 192 країни, на дистанційне навчання перейшли понад 50 держав - такі цифри наводить ЮНЕСКО [2]. Досвід різних держав показує, що ніхто з них не був повністю готовий до цих змін. Догодити одночасно і вчителям, і здобувачам освіти, і батькам не вдалося практично нікому.

Закриття закладів освіти через загрозу поширення коронавірусу, за даними ЮНЕСКО, торкнулося більше 90% здобувачів освіти у всьому світі. Країни діяли за схожою схемою: здобувачів освіти спочатку відправляли на канікули, потім уряди країн більш-менш успішно перевели систему освіти на віддалену роботу і навчання продовжилось в онлайн-форматі [2].

Майже у всіх країнах відзначають, що вчителі шкіл, викладачі закладів вищої освіти виявилися недостатньо підковані в цифровому плані, а батьки не задоволені організацією навчального процесу, обурені необхідністю використовувати гаджети і скаржаться на відсутність домашнього Інтернету.

Екстрений перехід на дистанційне навчання оголив технологічні проблеми в ряді держав. У Португалії у майже 20% школярів, а це 200 тисяч чоловік, немає вдома комп'ютерів і виходу в Мережу. Шкільними зв'язковими стали листоноші - вони приносять дітям роздруковані завдання і передають виконані уроки вчителям. Батьки в Великобританії звертаються до судів з масовими скаргами на уряд, який не забезпечив дітей комп'ютерами і планшетами для навчання.

Навіть Японія, лідер в галузі впровадження високих технологій, зіткнулася з недосконалістю цифровізації освіти. У 2019 році влада цієї країни пообіцяла забезпечити кожного учня в школі комп'ютером до 2025 року, але масове закриття шкіл і канікули терміном три тижні змусили уряд переглянути плани і прискорити впровадження дистанційного навчання з використанням інтернет-комунікацій.

Бельгійські школи виявилися добре підготовленими в технічному плані при переході на дистанційну форму навчання. Малозабезпеченим сім'ям держава по максимуму надає підтримку, виплачуючи допомоги. З такою допомогою, яку надають в Бельгії, батьки можуть піти і купити

бюджетний планшет або комп'ютер своїм дітям. Крім того, надають підтримку місцеві адміністрації, які підготували для малозабезпечених сімей списани, але робочі комп'ютери.

У США перехід на дистанційну форму навчання спровокував збільшення числа прогулів, які і так були проблемою американської системи освіти. За повідомленнями The New York Times, в період пандемії багато школярів не реєструються в системах дистанційної освіти, які не з'являються на уроках і не виконують завдання. Деякі вчителі кажуть про те, що на їх дистанційних уроках присутніх менше половини від усього класу. Особливо це характерно для шкіл, де навчаються діти з малозабезпечених сімей: в їх будинках немає підключення до Інтернету і відповідних гаджетів.

Ще важче справи йдуть в слаборозвинених країнах. Глава ЮНЕСКО Одрі Азулай заявила, що після зняття карантину діти можуть більше не повернутися в школи - так вже відбувалося під час минулих епідемій в країнах Африки. У деяких африканських країнах у 80% дітей немає доступу до Інтернету, повідомляють в ЮНЕСКО [2].

На систему навчання скаржаться і європейці. У Бельгії батьки незадоволені тим, що вчителі надсилають завдання без пояснення матеріалу, робота не систематизована, а в педагогів перетворюються самі батьки.

Схожі проблеми спостерігаються і в Україні. Щоб нормально займатися і засвоювати предмети згідно з навчальним планом, потрібен один освітній майданчик з системою Moodle (на жаль, аналогів поки немає), де були б завантажені навчальні посібники з тестами і завданнями, а також маєтись на увазі створення особистого кабінету для кожного здобувача освіти. В ідеалі при дистанційному навчанні важливо працювати з індивідуальними траєкторіями кожного здобувача освіти всередині класу, групи.

На думку ряду експертів, всі проблемні ситуації можна було б передбачити, прорахувати і запобігти, якби раніше був налагоджений механізм взаємодії між структурами освітніх відомств і адміністрацією навчальних закладів в країнах.

В умовах загрози поширення коронавірусу, держави встигли налагодити дистанційне навчання по-своєму. У Великобританії пояснювати батькам ситуацію, що склалася і приймати більшість важливих організаційних рішень зобов'язали директорів шкіл. У Грузії під контролем міністерства освіти були створені віртуальні класи для навчання, контролю та консультацій вчителів, адміністрації шкіл і учнів. В Італії, Аргентині, Ізраїлі, Португалії, Бельгії та Австралії підготували спеціалізовані онлайн-сторінки, вебінари, освітні платформи, забезпечили методичну та технічну підтримку, провели моніторинг освітнього процесу.

В Україні, ряд шкіл, закладів вищої освіти, продовжують освітній процес віддалено з використанням різних інструментів дистанційної і електронної освіти. Для полегшення переходу на цифрове навчання, вчителі можуть використовувати освітній серіал "Карантин: онлайн-сервіси для вчителів". Він допоможе побудувати правильну та ефективну роботу з учнями, батьками на період карантину [1].

Як показує практика вимушеного переходу на дистанційну форму навчання у період пандемії, не всі заклади освіти різних країн світу були готові до цього. Саме тому, більшість країн світу з нового навчального року були змушені більш серйозно підійти до питання дистанційної освіти.

Список використаних джерел

1. Коронавірус в Україні (Освіта та батьківство) : Офіційний інформаційний портал Кабінету Міністрів України. URL : <https://covid19.gov.ua/osvita-ta-batkivstvo> (дата звернення: 05.10.2020).

2. Нарушения образовательного процесса в связи с пандемией коронавируса COVID-19 и меры реагирования : Официальный сайт ЮНЕСКО. URL : <https://ru.unesco.org/node/320436> (дата обращения: 06.10.2020).